

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TRIỆU THỊ HẰNG

**ÁP DỤNG MỘT SỐ KỸ THUẬT DẠY HỌC TÍCH CỰC
TRONG DẠY HỌC MÔN TOÁN CHO HỌC SINH
YẾU KÉM LỚP 11 TỈNH CAO BẰNG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN – 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TRIỆU THỊ HẰNG

**ÁP DỤNG MỘT SỐ KỸ THUẬT DẠY HỌC TÍCH CỰC
TRONG DẠY HỌC MÔN TOÁN CHO HỌC SINH
YẾU KÉM LỚP 11 TỈNH CAO BẰNG**

Chuyên ngành: Lý luận và phương pháp dạy học bộ môn Toán

Mã số: 60.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Hướng dẫn khoa học: PGS.TS. VŨ THỊ THÁI

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả luận văn

Triệu Thị Hằng

Xác nhận
của trưởng khoa chuyên môn

Xác nhận
của Người hướng dẫn khoa học

PGS.TS. Vũ Thị Thái

LỜI CẢM ƠN

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến PGS.TS Vũ Thị Thái, người đã tận tình hướng dẫn và giúp đỡ em trong suốt quá trình làm luận văn.

Em xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu trường Đại học sư phạm, Khoa Toán, Khoa Sau Đại học và Phòng Đào tạo trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho em trong suốt quá trình học tập và làm luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, các thầy cô ở tổ Toán, các em học sinh khối 11 trường THPT Hòa An, trường THPT Thông Huệ, trường THPT Đống Đa – Cao Bằng đã giúp đỡ, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả

Triệu Thị Hằng

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	5
1.1. Một số phương pháp dạy học tích cực	5
1.1.1. Nhu cầu đổi mới phương pháp dạy học.....	5
1.1.2. Định hướng đổi mới phương pháp dạy và học theo hướng tích cực ở trung học phổ thông.....	6
1.1.3. Một số quan điểm dạy học tích cực.....	8
1.2. Một số kỹ thuật dạy học phát huy tính tích cực, sáng tạo của học sinh.....	17
1.2.1. Những dấu hiệu đặc trưng của dạy và học tích cực	17
1.2.2. Một số kỹ thuật dạy học tích cực.....	17
1.3. Một số đặc điểm và nguyên nhân dẫn đến tình trạng yếu kém trong học tập môn Toán của học sinh vùng núi tỉnh Cao Bằng	39
1.3.1. Một số đặc điểm của học sinh THPT tỉnh Cao Bằng.....	39
1.3.2. Một số nguyên nhân dẫn đến yếu kém trong học tập môn Toán của học sinh vùng núi tỉnh Cao Bằng	43
1.4. Đặc điểm nhu cầu học tập và thực trạng dạy – học môn Toán đối với học sinh yếu kém lớp 11 THPT ở Cao Bằng.....	45
1.4.1. Đặc điểm về nhu cầu học tập của HS lớp 11 THPT ở Cao Bằng	45
1.4.2. Thực trạng dạy – học môn Toán của học sinh yếu kém lớp 11 THPT ở Cao Bằng	46
1.5. Chương trình sách giáo khoa và mục tiêu dạy học môn Toán lớp 11 THPT.....	50
1.5.1. Đặc điểm sách giáo khoa môn Toán lớp 11	50

1.5.2. Mục tiêu dạy học môn Toán 11 THPT	52
Chương 2. MỘT SỐ BIỆN PHÁP CÓ ÁP DỤNG CÁC KỸ THUẬT DẠY HỌC TÍCH CỰC TRONG VIỆC GIÚP ĐỠ HỌC SINH YẾU KÉM TỈNH CAO BẰNG HỌC TỐT MÔN TOÁN LỚP 11	54
2.1. Nguyên tắc xây dựng và thực hiện các biện pháp	54
2.1.1. Nguyên tắc 1. Bám sát nội dung, chương trình sách giáo khoa toán 11	54
2.1.2. Nguyên tắc 2. Phù hợp với nhu cầu và khả năng học tập của học sinh ..	54
2.1.3. Nguyên tắc 3. Đảm bảo tính thực tiễn	54
2.1.4. Nguyên tắc 4. Đảm bảo tính khả thi	54
2.2. Một số biện pháp áp dụng các kỹ thuật dạy học tích cực trong việc giúp đỡ HSYK học tốt môn Toán lớp 11	55
2.2.1. Nhóm biện pháp 1.....	56
2.2.2. Nhóm biện pháp 2.....	71
2.2.3. Nhóm biện pháp 3.....	86
Chương 3. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	96
3.1. Mục đích thực nghiệm sư phạm	97
3.2. Nội dung thực nghiệm sư phạm	97
3.2.1. Giáo án số 1	97
3.2.2. Giáo án số 2	103
3.2.3. Giáo án số 3	106
3.3. Tổ chức thực nghiệm	112
3.3.1. Chọn lớp thực nghiệm	112
3.3.2. Tiến hành thực nghiệm	113
3.4. Đánh giá kết quả thực nghiệm sư phạm	116
3.4.1. Đánh giá về mặt định tính.....	116
3.4.2. Đánh giá về mặt định lượng	117
KẾT LUẬN.....	121
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	122

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Viết tắt	Viết đầy đủ
H?	Câu hỏi gợi mở của giáo viên
ĐC	Đối chứng
GV	Giáo viên
HLKN	Học lực khác nhau
HLTĐ	Học lực tương đương
HS	Học sinh
HSTB	Học sinh trung bình
HSYK	Học sinh yếu kém
KQ	Kết quả
KTDHTC	Kĩ thuật dạy học tích cực
PPDH	Phương pháp dạy học
SGK	Sách giáo khoa
THPT	Trung học phổ thông
TN	Thực nghiệm

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Kết quả học tập năm học lớp 10 của HS.....	46
Bảng 1.2. Kết quả điều tra về thực trạng học tập của học sinh.....	47
Bảng 2.1. Cách tính điểm kiểm tra 45 phút của HS	84
Bảng 2.2. Cách tính điểm cho các thành viên trong một nhóm	86
Bảng 3.1: Kết quả học tập môn Toán ở lớp 10 của học sinh hai lớp 11C3 và 11C4 trường THPT Hòa An	113
Bảng 3.2: Kết quả học tập của HS hai lớp 11C3 và 11C4	117
Bảng 3.3: Số liệu thống kê của lớp 11C3	118
Bảng 3.4: Số liệu thống kê của lớp 11C4	118
Bảng 3.5: Kết quả số liệu thống kê của hai lớp 11C3 và 11C4.....	119

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 1.1: Kỹ thuật “khăn phủ bàn”	22
Hình 1.2: Kỹ thuật “Mảnh ghép”	29
Biểu đồ 3.1: Biểu đồ so sánh kết quả học tập môn Toán ở lớp 10 của học sinh hai lớp 11C và 11C1 trường THPT Hoà An.....	113
Biểu đồ 3.2: Biểu đồ so sánh kết quả điểm kiểm tra “chương V – Đạo hàm” của học sinh hai lớp 11C3 và 11C	117

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Theo đánh giá của Ngân hàng Thế giới năm 2013 Việt Nam chỉ đạt 3,79/10 điểm về chất lượng lao động, điều này cho thấy sự tụt hậu về giáo dục của nước ta. Tụt hậu giáo dục sẽ đẩy một quốc gia vào ngõ hẹp khi chất lượng lao động thấp chưa đáp ứng được các yêu cầu của thị trường lao động [35]. Mặt khác, ở Việt Nam đại bộ phận thanh niên sau khi được đào tạo thường tìm các cơ hội việc làm tại khu vực thành thị, mà không về nông thôn. Do đó chất lượng nhân lực ở nông thôn, vùng núi, vùng xa đã thấp càng trở nên trầm trọng hơn.

Về vấn đề chất lượng lao động tiến sĩ Dennis Berg, người đã có hơn 20 năm làm cố vấn giáo dục tại Việt Nam cho rằng để một cá nhân có đủ điều kiện để tồn tại và phát triển trên thị trường lao động thì có thành tích học tập tốt là chưa đủ. Dựa trên một cuộc khảo sát dành cho người sử dụng lao động ở các đô thị, cho thấy người sử dụng lao động xác định các kỹ năng kỹ thuật liên quan trực tiếp đến công việc là kỹ năng quan trọng nhất. Đồng thời, họ cũng tìm kiếm các kỹ năng nhận thức như kỹ năng giải quyết vấn đề và tư duy phản biện; các kỹ năng hành vi như kỹ năng làm việc nhóm và kỹ năng giao tiếp. Việc định hướng lại hệ thống giáo dục để tập trung hơn vào các kỹ năng này sẽ giúp người lao động Việt Nam sẵn sàng cho tương lai vì những kỹ năng rất quan trọng đối với hầu hết các ngành. Tuy nhiên, trong một phỏng vấn cuối năm 2013 ông Dennis Berg phát biểu “Cho tới bây giờ tôi vẫn e là nền giáo dục Việt Nam vẫn chưa chú trọng đúng mức đến việc trang bị toàn diện các kỹ năng sống và năng lực tư duy cần thiết cho người học”[36].

Để chất lượng lao động có thể đáp ứng được yêu cầu của thị trường lao động thì việc cung cấp, trang bị cho học sinh (HS) ngoài kiến thức cơ bản phải lưu ý đến việc phát triển năng lực hành động, tính năng động, sáng tạo, tính tự lực và trách nhiệm cũng như năng lực cộng tác làm việc, năng lực giải quyết